

PATIËNTEN
INFORMATIE

Transurethrale verblijfskatheter

MAASSTAD
ZIEKENHUIS

Door middel van deze folder wil het Maasstad Ziekenhuis u informeren over de transurethrale verblijfskatheter. Wij adviseren u deze informatie zorgvuldig te lezen.

Transurethrale verblijfskatheter

Een transurethrale verblijfskatheter is een dun slangetje dat via de plasbuis in de blaas wordt gebracht. Het doel van deze katheter is om de urinelozing uit de blaas op een voor u acceptabele wijze te laten plaatsvinden.

De voornaamste reden om deze katheter te plaatsen is het onvermogen om de urine op natuurlijke wijze te lozen. Dit noemen wij retentie. Het is meestal een tijdelijke oplossing. Het doel is om er voor te zorgen dat de blaas en prostaat tot rust kunnen komen, om weer normaal te kunnen plassen als de katheter wordt verwijderd.

Vorbereiding

Voor het inbrengen van de katheter is geen speciale voorbereiding nodig. Wel wordt de huid rond de plasuitgang gedesinfecteerd met steriel vocht en wordt er een glijmiddel met een plaatselijke verdovende stof in de plasbuis gespoten.

Het inbrengen van de katheter

De katheter wordt via de plasbuis in de blaas geschoven. Dit is niet pijnlijk. In de katheter wordt een ballonnetje opgeblazen, zodat deze niet meer uit de blaas kan vallen. Op de katheter wordt een urinezakje aangesloten waar de urine in afvloeit. Soms komt er een stopje op de katheter; u kunt de blaas dan ledigen door het stopje eraf te halen.

Verzorging van de katheter

De plasbuisuitgang moet dagelijks met (kraan)water zonder zeep worden schoongemaakt (ook de voorhuid naar achter schuiven), om de vorming van korstjes te voorkomen.

Een katheter dient zo schoon mogelijk behandeld worden om infectie te voorkomen. Daarom moet u voor en na het verwisselen van de katheterzakken uw handen wassen.

Vaak wordt er op de katheter een stopje geplaatst en moet de blaas elke vier uur gelegegd worden. Indien een stopje niet mogelijk of gewenst is, krijgt u voor overdag een beenzakje (½ liter) en voor de nacht een zak met een grote inhoud (1½ liter.). U kunt de beenzakken drie dagen gebruiken en de nachtzakken zeven dagen.

Beenzak

De beenzak wordt meestal gedragen op het bovenbeen. Om deze zak te bevestigen zijn er beenbandjes. Controleer altijd, voordat u de zak aansluit of het kraantje dicht is. Let op of de slang soepel verloopt en er geen 'knik' in het systeem ontstaat. De urine moet goed af kunnen lopen. De beenzak kan aan de onderkant gelegegd worden in het toilet.

Nachtzak

Voor de nacht koppelt u de grote urine-opvangzak aan de dagzak. Kijk voordat u de zak aansluit of het kraantje dicht is. Hierna de aftapkraan van de dagzak open zetten. De zak kunt u met behulp van een rekje aan de zijkant van uw bed bevestigen. Het is belangrijk dat de nachtzak altijd lager hangt dan het niveau van de blaas. Let op dat het kraantje niet op de grond hangt. U vermindert zo de kans op infecties.

Het aansluiten van been- of nachtzak

- Het kraantje van de katheterzak sluiten.
- Bij gebruik van beenbandjes, deze door de daarvoor bestemde openingen van de beenzak doen.
- Het beschermdopje van de katheterzak verwijderen.
- Katheter aan het uiteinde tussen duim en wijsvinger dichtknijpen om te voorkomen dat er urine uit de katheter loopt.
- Sluit been- of nachtzak aan.

- Bevestig de nachtzak aan de ophangbeugel aan het bed of doe de beenbandjes stevig om uw bovenbeen.

Reinigen van been- en nachtzakken (met aftapkraan)

Om te voorkomen dat er infecties ontstaan moeten zowel de been- als de nachtzak dagelijks gespoeld worden. U kunt hierbij als volgt te werk gaan:

- Bij het afkoppelen van de zak laat u de urine in het toilet stromen.
- Zet de aftapkraan dicht.
- Eventueel de zak omspoelen met koud leidingwater en de zak laten leeglopen.
- Sluit de aftapkraan weer.

Het gebruik van een katheterstopje

Het kan zijn dat uw behandelend arts adviseert een katheterstopje te gebruiken in plaats van een opvangzak. Er bestaan katheterstopjes zonder (als een kurkje) en katheterstopjes met een aftapkraantje. Bij gebruik van een katheterstopje moet de blaas tenminste elke vier uur (of wanneer u aandrang voelt) worden geleegd op het toilet. Wanneer u een urine-opvangzak heeft, kunt u een katheterstopje gebruiken voor het tijdelijk afsluiten van de katheter. Bijvoorbeeld wanneer u onder de douche of in bad wilt gaan. Hierbij ontkoppelt u de katheter van de opvangzak en plaatst het katheterstopje op het uiteinde van de katheter. Wanneer u het katheterstopje hergebruikt, is het verstandig dit eerst goed schoon te maken met een in alcohol gedrenkt gaasje (80%).

Verwisselen van de katheter

Indien de katheter blijvend geplaatst moet blijven, dient deze om de zes á twaalf weken te worden verwisseld onder steriele omstandigheden. Als er veel steenaanslag op de katheter zit of als de katheter regelmatig verstopt zit kan de verwisseling soms beter vervroegd worden.

Het verwisselen van de katheter gebeurt door een gespecialiseerde wijkverpleegkundige. Bij moeilijke katheterwisselingen vindt dit soms op de polikliniek plaats.

Spoelen van de blaas

Bij gebruik van een verblijfskatheter ontstaat er in de blaas vaak neerslag, slijm, gruis en soms ook steenvorming ten gevolge van afgestoten blaaswand-slijmvlies. Om dit te voorkomen is het belangrijk om veel te drinken (ten minste 2½ liter per 24 uur).

Indien nodig kan de blaas gespoeld worden met speciale spoelmiddelen. Dit is niet bij iedereen nodig. De frequentie van spoelen is afhankelijk van de hoeveelheid neerslag in de blaas.

Het is soms mogelijk om de urine aan te zuren met medicijnen. Deze medicijnen kunnen de urine zo zuur maken dat bacteriegroei wordt afgeremd. Meestal is het gebruik van deze middelen niet nodig. Het gebruik van vitamine C voor het aanzuren van de urine is niet zinvol.

Complicaties

Indien u langere tijd een katheter heeft kunnen er ook complicaties optreden, zoals het lekken van urine langs de katheter, verstopping van de katheter, uitvallen van de katheter en blaaskrampen.

Een verstopte katheter (die met spoelen niet meer open gaat) moet verwisseld worden. Blaaskrampen zijn vaak een gevolg van irritatie door de katheter. Dit kan behandeld worden met medicamenten (tabletten) die de blaas laten ontspannen.

Tot slot

Indien u nog vragen heeft, stel deze dan gerust aan uw behandelend arts of de verpleegkundige. De polikliniek Urologie is te bereiken op telefoon (010) 291 22 65.

Maasstad Ziekenhuis
Maasstadweg 21
3079 DZ Rotterdam

T: 010 - 291 19 11
E: info@maasstadziekenhuis.nl
I: www.maasstadziekenhuis.nl